

Projekt ustawy o samorządzie miejskim

Adres URL obiektu

<https://polona.pl/preview/0cdf9667-1ff4-4666-b628-d5592c4d68e1>

Data wygenerowania dokumentu pdf

27.01.2024

POLONA/

 Domena publiczna

Informacje

Tytuł ujednolicony

Projekt ustawy o samorządzie miejskim

Autor

Data powstania dokumentu

1922

Prawa do utworu

Domena Publiczna. Wolno zwielokrotniać, zmieniać i rozpowszechniać oraz wykonywać utwór, nawet w celach komercyjnych, bez konieczności pytania o zgodę. Wykorzystując utwór należy pamiętać o poszanowaniu autorskich praw osobistych Twórcy.

Źródło

Biblioteka Narodowa

II. 320.525

Projekt ustawy
o
Samorządzie Miejskim

opracowany

przez

Zarząd miasta Łowicza:

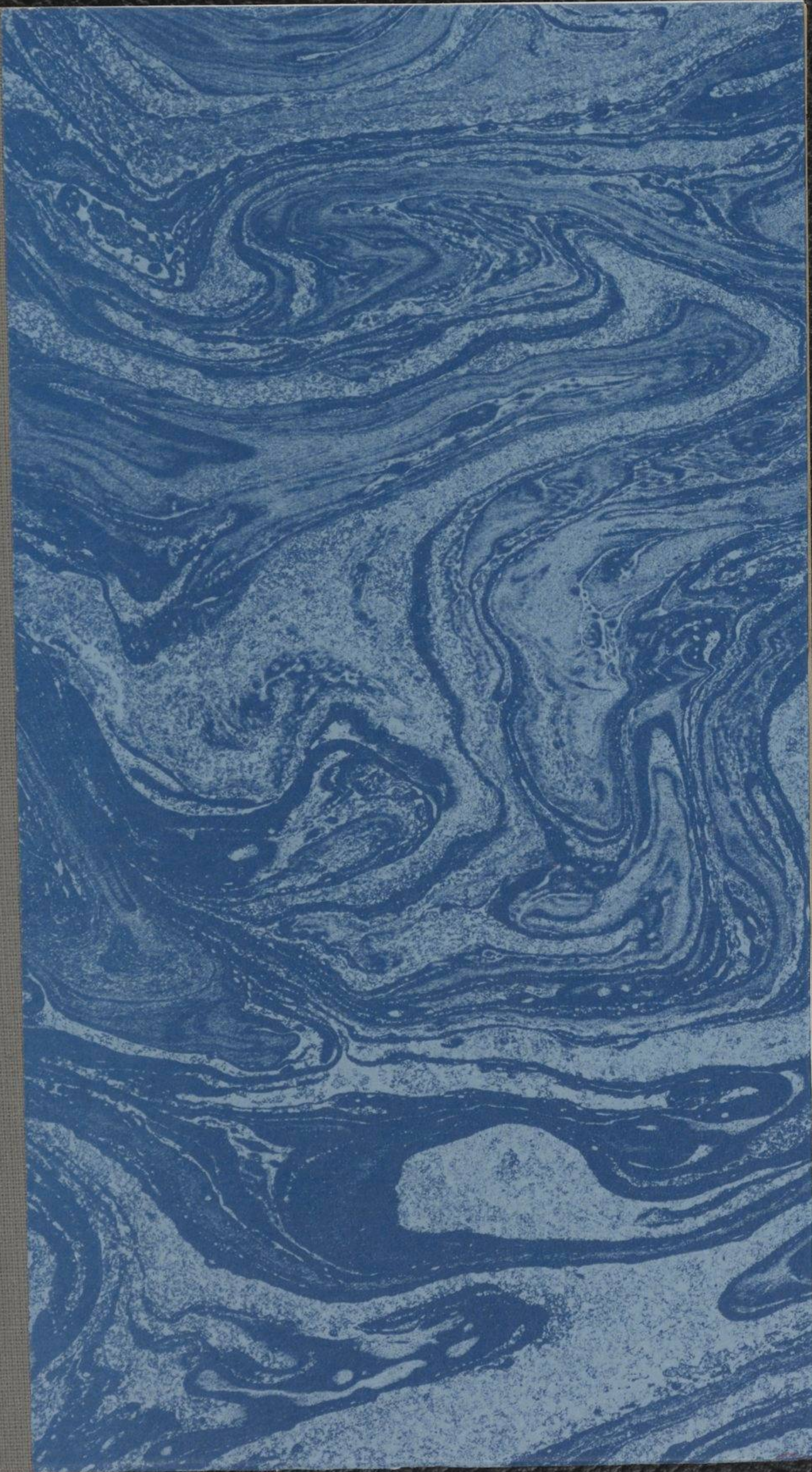
na podstawie opinii zjazdów burmistrzów

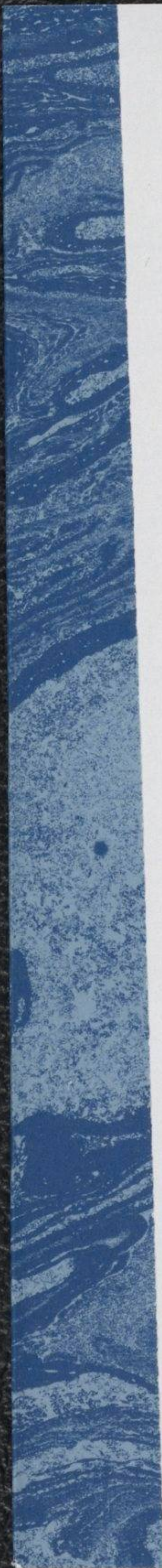
b. zaboru rosyjskiego.

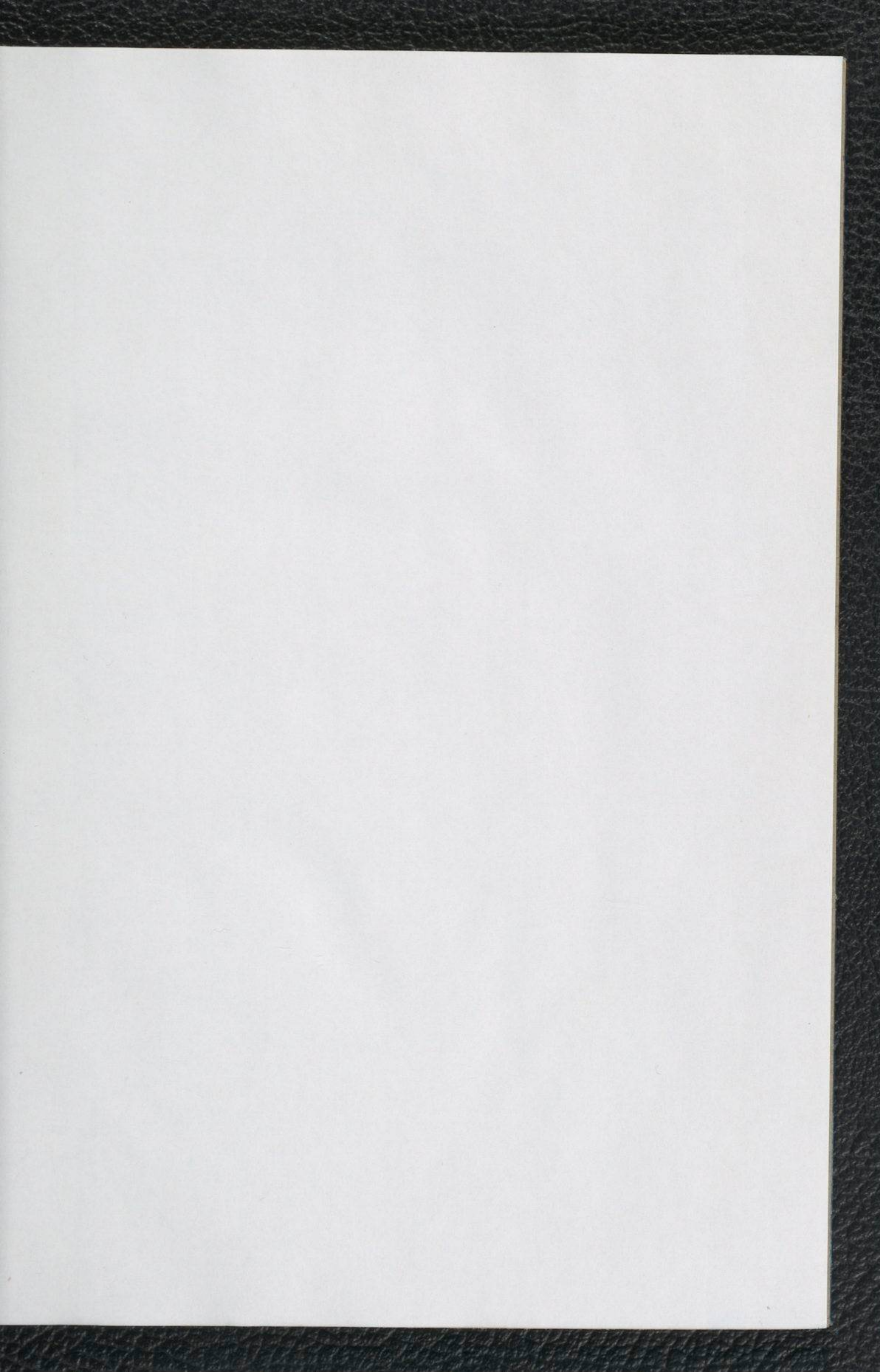
—) 1922. (—

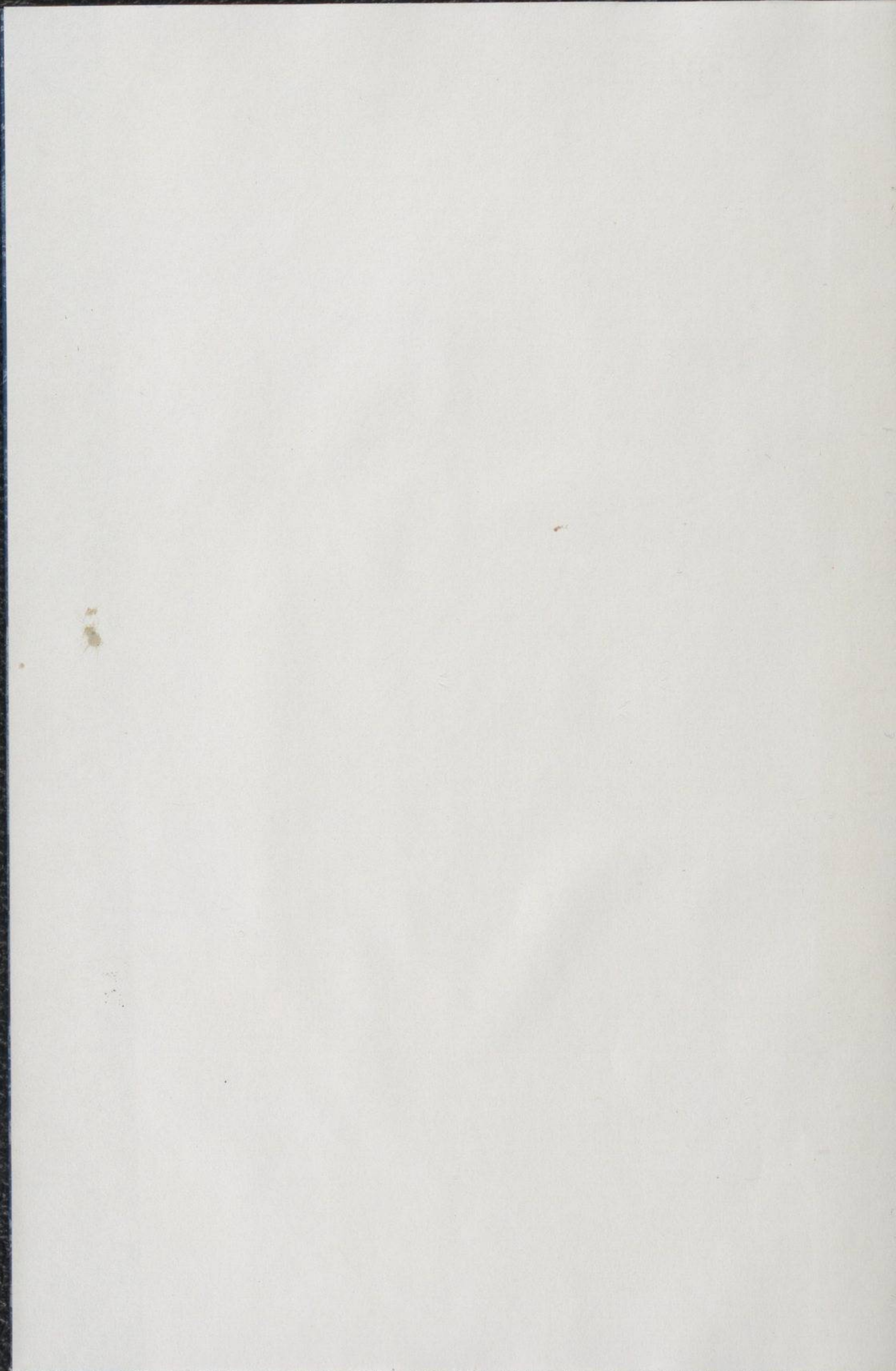
Druk K. Rybackiego w Łowiczu.

320523

W. 40/58/54

8481 07 F W 9581

I. 320.523

PRZEDMOWA.

Do szeregu projektów, jakie w bieżącym roku zjawily się wobec spodziewanego uchwalenia przez Sejm ustawy samorządowej, przybywa obecny, którego ogłoszenie drukiem usprawiedliwia się przez zupełnie odmienne, szersze ujęcie sprawy, przez to, że projekt ten stanowi wyraz nie wielkomiejski, nie uniwersytetów i ich profesorów, lecz głos burmistrzów, głos tych licznych miast i miasteczek niewydzielonych, najwięcej upośledzonych, których potrzeby są największe i najpilniejsze,—głos obywateli, działaczy społecznych, którzy już przed wojną wykazali się swą pracą na prowincji i którzy już przed wojną doszli do przekonania, że aby dźwignąć miasta z tego oplakanego stanu gospodarczego, w jakim się znajdują, niezbędnym jest jaknajszerszy samorząd obywatelski,—samorząd, pozostający nie w rękach „urzędników“, nie w rękach „fachowców“, biurokratów, lecz w rękach całej ludności miasta.

Najpierwszą więc tezą obecnego projektu ustawy samorządowej jest wiara w siły żywotne narodu, społeczeństwa. Naród, który przez lat stokilkadziesiąt walczył o swą niepodległość, który w odpowiednim momencie umiał zerwać okowy i wyzwyc się niewoli, który dał dowód podczas inwazji bolszewików, że umie obronić swą wolność,—naród taki zaiste zasługuje w zupełności na wiarę w jego siły. Gdy państwu zagraża niebezpieczeństwo, gdy rządy, nawet autokratyczne, czują swą słabość wobec nadmiernych sił wrogich, wtedy rządy odwołują się o pomoc do narodu, do społeczeństwa,—cały naród podejmuje walkę i zwycięża. Dziś widzimy takie niebezpieczeństwo—w ohydnych warunkach naszego życia gospodarczego, w rozstroju finansowym państwa i samorządu, w braku najpierwotniejszych urządzeń higienicznych, w braku szkół i oświaty. Do walki z temi niebezpiecznymi wrogami naszego życia, naszego państwa powołać należy cały naród, całe społeczeństwo, bez żadnych zastrzeżeń. Oto jest pierwsza teza samorządu miejskiego.

Z tej tezy wypływa, że samorząd miejski musi być jaknajszerszy, jak najmniej skrepowany, musi być obywatelski, wolny od wszelkich ataków biurokratyzmu, prosty, nie złożony, naturalny, nie sztuczny, musi być oddany w całości ludności miejskiej, która tylko w takich warunkach może ponosić odpowiedzialność za miejscową gospodarkę. Rada Miejska winna być władzą miejscową najwyższą: ona, składając się z wybrańców ludności, wydaje rozporządzenia i uchwały, kontroluje wszystkie organy wykonawcze

w danej miejscowości. Ponosząc taką odpowiedzialność, mając olbrzymią władzę miejscową, będzie dążyła do tego, aby gospodarka była jaknajlepszą, winna odnawiać się często, winna być przez ludność wybieraną lub też zatwierdzaną na następną kadencję co trzy lata, tak jak w samorządzie angielskim, tym starym wzorze dla wszystkich samorządów. A wybieraną winna być możliwie przez wszystkich mieszkańców. Niema obawy, że na trzyletniej kadencji Rady i jej organu wykonawczego Magistratu będzie traciła ciągłość pracy. Ta ciągłość istnieje nie w osobach, lecz w samej istocie gospodarki.

W obradach i wszelkich uchwałach Rady Miejskiej musi brać żywy udział Magistrat, jako organ wykonawczy Rady, jako jej głowa, jej prezydium, jako najwięcej kompetentny w sprawach gospodarki miejskiej, wybrany przez tę samą Radę. Tak dzieje się w angielskim samorządzie. Tak dzieje się we wszystkich instytucjach społecznych, we wszystkich towarzystwach, spółkach, korporacjach. Oddzielanie Magistratu od Rady Miejskiej, sztuczne wytworzenie dwóch ciał rywalizujących, wreszcie przewaga Magistratu nad Radą było możliwe tylko w swoistej policyjno-państwowej organizacji samorządu pruskiego, narzuconego ludności zgóry. Magistrat winien być integralną częścią Rady i korzystać z pełni praw, przysługujących wszystkim członkom Rady.

Proporcjonalność wyborów zarówno do Rady, jako też do Magistratu, daje możność całej ludności, nie jej przypadkowej większości, udziału w gospodarce miejskiej. Jeżeli komu chodzi o władzę, ten będzie wrogiem proporcjonalności. Jeżeli zaś chodzi nie o władzę, lecz o rzetelną pracę dla dobra gospodarki miejskiej, ten nie odrzuci udziału w pracy również mniejszości. I dla tego zasadę proporcjonalności winno się zostawić w wyborach zarówno do Rad Miejskich, jak i do Magistratu. Nie należy się obawiać, że taki niejednolity (pod względem osobowym), koalicyjny Magistrat nie będzie działał sprawnie. Fakty życiowe wykazały, że gdzie chodzi o bruki, o szkołę, o higienę, o opiekę nad ubogimi, tam doskonale godzą się zarówno socjaliści, jak i narodowi demokraci, zarówno czerwoni, jak i biali, zarówno postępowi, jak i konserwatyści,—i w tych sprawach otrzymuje się jednolitość, nawet jednogłośnie, bo tkwi ona nie w osobach, lecz w samym przedmiocie pracy.

Z tej pierwszej tezy wypływa również stosunek rządu do samorządu. Między rządem i samorządem w naszym państwie demokratycznym winna panować harmonia, współdziałanie, wzajemne zaufanie. Rząd musi mieć zaufanie do swego narodu, do społeczeństwa, do samorządu, musi mieć wiarę w siły i moc tego społeczeństwa. Więc też ani członkowie Rady, ani członkowie Magistratu, wybrani przez ludność, zatwierdzenia żadnego (ani bezpośredniego, ani ubocznego) nie wymagają. Pełnią swe obowiązki z woli ludu, z woli społeczeństwa miejscowego,—to wystarczy. Nie mogą też być ani zawieszani w swych czynnościach, ani też składani z urzędu przez jakiegokolwiek władze, oprócz władz sądowych.

Są ludzie, są partje i stronnictwa, mniej lub więcej zachowawcze, które boją się swego narodu, boją się powszechności wyborów, boją się oddawać władzę w ręce społeczeństwa, motywując to „nieprzygotowaniem“ narodu, „niedojrzałością“ społeczeństwa,—i boją się z pod paska, z pod bata wypuszczać ten naród. Powołują się często na zły skład dzisiejszych Rad Miejskich, w których chcieliby widzieć samych mędrców, na małą jakoby produktyjność samorządu, na różne jego niedomagania. Krótkowzroczni, ludzie malej wiary: zapominają, że w innych państwach dziesiątków lat, a nawet wieków potrzeba było na doskonalenie samorządów i że idealu doskonałości jeszcze tam nie osiągnięto. Przeciwnie, krótkie dwa lata istnienia naszego samorządu na podstawie dekretu o sam. miejskim z dnia 4. II. 19 roku w warunkach nadzwyczaj ciężkich (powstanie państwowości, wojna, najazd bolszewików, spadek waluty, rozstrój gospodarczy) wykazały, że jednak te samorzady umiały przetrzymać te wszelkie trudności, nie bez namacalnych korzyści dla państwa (daninę na potrzeby wojska), że zaczynają pracować nieźle, organizują się i mają wszelkie dane do dalszego rozwoju i doskonalenia się,—a dzieje się to wszystko nie na podstawie praw i rozporządzeń, których właściwie jeszcze niema, lecz raczej pod wpływem obowiązku obywatelskiego, instynktu narodowego, poczucia państwowości we własnym niepodległym wolnym państwie polskim.

Drugą tezą zasadniczą w ustawie samorządowej winna być: przy decentralizacji zarządu—centralizacja nadzoru. Rząd nie może obejść się bez pomocy samorządu, który jest również instytucją państwową, jak i rząd, i który wykonywuje na danym terytorjum czynności i zadania gospodarcze, stanowiące obowiązki państwa. Mając jaknajszerszy zakres działania w sprawach lokalnych gospodarczych, samorząd musi wykonywać pewne inne jeszcze czynności państwowe, ściśle ustawowo przewidziane. Dla tego samorząd winien mieć pewną władzę państwową lokalną, winien być miejscową jednostką administracyjno-państwową.

Ale ażeby uniknąć zbytnej rozbieżności w pracach samorządowych, ażeby uniknąć różnorodności, naprzykład, opłat w sąsiednich miastach, ażeby samorządom nadać pewną jednolitość państwową, nadzór nad samorządem miejskim musi być scentralizowany. Tylko przy takim systemie—decentralizacji zarządu i centralizacji nadzoru—możliwym jest utrzymanie pewnej jednolitości w pracach samorządowych bez zbytowego krępowania samego samorządu.

Dlatego też projekt niniejszy wydziela wszystkie miasta z powiatów, tak jak to uczyniła ustawa pruska, i nadzór nad nimi centralizuje w województwie. Nie można projektować bliżej stosunku władzy nadzorczej do gmin miejskich, jeżeli się nie przewiduje jeszcze organizacja samorządu wojewódzkiego. W każdym razie sejmik powiatowy i jego wydział winny stanowić związek komunalny gmin tylko wiejskich, tak jak to jest w ustawie pruskiej. W razie potrzeby, w razie wspólnych interesów mogą zawsze

tworzyć się związki celowe, przewidziane przez konstytucję 17 marca. Jakakolwiek będzie władza nadzorcza, musimy od niej żądać, by wyższe jednostki samorządowe nie krępowały niższych, nie tworzyły biurokratyzmu, który pochłoniąłby całą działalność samorządu i któryby utrudnił lub wprost uniemożliwił produkcyjną pracę w tych najniższych komórkach samorządowych organizmu państwowego, jakimi są gminy miejskie. Od władzy nadzorczej wymagamy, by przestrzegała tylko legalności pracy samorządowej, a po zatem by okazywała pomoc najniższym komórkom samorządowym,—pomoc materialną i moralną, i wykonywała te zadania samorządowe, które przekraczają możliwość wykonania przez jednostki niższe. Te najniższe komórki samorządowe z natury rzeczy muszą stanowić najważniejszy rdzeń samorządu, jego podstawę i istotę. Od dobrego działania tych komórek zależy dobro jednostek wyższego rzędu i całego państwa.

Te dwie tezy, przeprowadzone konsekwentnie z całą szczerością, mogą nam dać dobry samorząd polski, który szybko wydzwignie miasta z tego rozpaczliwego stanu gospodarczego, w jakim się znajdują. Wszelkie inne ustawy—fachowe, urzędnicze, biurokratyczne, pisane przy zielonym stoliczku bez głębszej znajomości życia naszych miast i miasteczek, jak również kompromisowe, sztuczne, skomplikowane, pragnące ująć życie ludzkie w pewne karby—wszystkie takie ustawy muszą odwlec odrodzenie naszych miast na długie bardzo lata.

12 grudnia 1921 r.

D-r Stanisławski
burmistrz m. Łowicza.

Tytuł I.

Gmina miejska i jej granice.

Art. 1. Ustawie niniejszej podlegają wszystkie gminy miejskie w Rzeczypospolitej Polskiej, prócz gmin miejskich wchodzących w obręb prowincji autonomicznie rządzących się.

Art. 2. Gminy miejskie dzielą się na:

a) wydzielone z województw: liczące ponad 150 tysięcy ludności oraz miasta wojewódzkie;

b) niewydzielone z województw—wszystkie pozostałe miasta.

Art. 3. Każda gmina miejska jest samorządną terytorjalną osobą prawa publicznego i podmiotem praw majątkowych.

Art. 4. Gmina miejska ma prawo ustanawiania i używania swego godła i barw.

Art. 5. Skasowanie gminy miejskiej, oraz połączenie gmin miejskich może być uskutecznione tylko w drodze ustawodawczej; utworzenie zaś nowej gminy miejskiej—w drodze rozporządzenia Rady Ministrów po wysłuchaniu wniosków zainteresowanych jednostek samorządu terytorjalnego.

Art. 6. Zmiana granic gminy miejskiej, przyłączenie do gminy miejskiej sąsiednich gmin wiejskich w całości lub w części, oraz gruntów nieprzydzielonych do żadnej gminy może być uskutecznione w drodze rozporządzenia Rady Ministrów na wniosek jednej z zainteresowanych gmin. Rozrachunki, wyniki ze wszelkich zmian, dokonane być mogą w drodze polubownej między zainteresowanymi samorządami terytorjalnymi; w razie sporu—w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, od którego zainteresowane samorządy mogą odwołać się do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Tytuł II.

O prawach i obowiązkach mieszkańców gminy.

Art. 7. Każdy mieszkaniec gminy miejskiej, mający obywatelstwo Rzeczypospolitej Polskiej i zamieszkujący w gminie od sześciu miesięcy, ma prawa wyborcze do władz gminnych: czynne od skończonych lat 21 i bierne od skończonych lat 25.

Art. 8. Mieszkaniec gminy miejskiej utracą stanowisko gminne z wyboru, jeżeli zajdzie okoliczność, pozbawiająca go bierne go prawa wyborczego.

Art. 9. Mieszkaniec gminy, zajmujący stanowisko gminne z wyboru, w razie pociągnięcia go przez sądy do odpowiedzialności karnej za czyny, pozbawiające prawa wyborczego, może być zawieszony w czynnościach przez władzę sądową, aż do chwili wyroku sądowego lub umorzenia sprawy.

Art. 10. Wszyscy mieszkańcy gminy, przebywający na jej terytorjum mają prawo:

a) Korzystania z publicznych urządzeń gminnych stosownie do przepisów wydanych przez władze gminne;

- b) wnoszenia podań pojedynczo lub zbiorowo do władz gminnych;
- c) zażalenia na uchwały i zarządzenia władz gminnych.

Art. 11. Wszyscy mieszkańcy gminy miejskiej, przebywający na terytorjum jej, mają obowiązek:

- a) przestrzegania uchwał i rozporządzeń władz gminnych;
- b) ponoszenia wszelkich ciężarów i świadczeń publicznych, ustanowionych na podstawie uchwał władz gminnych;
- c) szanowania władzy gminnej i ułatwiania spełniania jej zadań, oraz sumiennego pełnienia obowiązków publicznych, do jakich powoła ich władza gminna.

Art. 12. O obywatelstwie gminnem, przynależności gminnej i o wynikających z tej przynależności prawach i obowiązkach decyduje osobna ustawa sejmowa.

Mieszkaniec gminy miejskiej po rocznem zamieszkiwaniu ma prawo starać się o uzyskanie obywatelstwa gminnego.

Art. 13. Gminy miejskie mają prawo nadawać obywatelstwo honorowe osobom, zasłużonym dla gminy, lub Rzeczypospolitej Polskiej.

Obywatel honorowy może korzystać z wszelkich praw, przysługujących mieszkańcom i obywatelom gminy miejskiej.

Art. 14. Gmina miejska ma prawo wydawania ustaw miejskich w sprawach wzajemnych stosunków pomiędzy mieszkańcami wzgl. obywatelami i gminą.

Tytuł III.

O zakresie działania gminy miejskiej.

Art. 15. Zakres działalności gminy miejskiej jest własny i poruczony przez ustawy państwowe.

Art. 16. Do zakresu własnego działania gminy miejskiej należą wszystkie sprawy, dotyczące dobrobytu materialnego, rozwoju duchowego i moralnego, jak również zdrowia mieszkańców miasta, oraz piecza nad dobroczynnością, oświatą, bezpieczeństwem publicznym i komunikacją na terytorjum gminy miejskiej, a w szczególności:

- 1) zarządzanie majątkiem, dochodami i wydatkami gminy;
- 2) zakładanie i utrzymywanie miejskich dróg, ulic, mostów, ogrodów, parków i t. d.
- 3) zakładanie i utrzymywanie miejskich środków komunikacyjnych;
- 4) stosowanie środków do utrzymania porządku i bezpieczeństwa publicznego;
- 5) zakładanie i utrzymywanie urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, oczyszczenia miasta, oraz zaopatrywania go w światło i siłę;
- 6) opieka nad ubogimi, tworzenie i utrzymywanie zakładów opieki społecznej;
- 7) ochrona zdrowia publicznego, zakładanie i utrzymywanie zakładów leczniczych i urządzeń zdrowotnych;

8) zakładanie i utrzymywanie rzeźni, targowisk, hal i jatek, sklepów miejskich i t. d., urządzenie targów, jarmarków, wystaw, pokazów i innych urządzeń ułatwiających zbycie wytworów i towarów;

9) zaopatrywanie ludności w żywność i inne przedmioty pierwszej potrzeby celem regulowania cen miejscowych;

10) dostarczanie ludności zdrowych i tanich mieszkań;

11) popieranie miejscowego handlu, przemysłu i rzemiosła, oraz zakładanie instytucji kredytowych;

12) piecza nad oświatą publiczną, zakładanie uczelni, bibliotek, czytelni, teatrów, muzeów i t. d. ;

13) ochrona zdrowia moralnego przez zapobiegawcze działania, dotyczące zgorszenia i moralności publicznej;

14) zakładanie domów przedpogrzebowych i gminnych cmentarzy;

15) ustalanie prawa siedziby i przynależności gminnej.

Art. 17. Poruczony zakres działalności gminy miejskiej obejmuje sprawy administracji państwowej, zleconych gminie miejskiej na mocy ustaw i na ustawach opartych rozporządzeń władz państwowych, a w szczególności:

1) szkolnictwo powszechne;

2) spisy do poborów wojskowych;

3) prowadzenie ksiąg ludności;

4) prowadzenie urzędu stanu cywilnego dla wszystkich ludności;

5) ogłaszanie rozporządzeń ogólnopaństwowych.

Art. 18. Do wykonania swych zadań gmina miejską ma prawo:

1) nakładać na mieszkańców podatki, opłaty, świadczenia w naturze i osobiste, które, w szczególności określi osobna ustawa państwowa;

2) nakładać kary na mieszkańców w postaci grzywien i arestu na podstawie ustaw państwowych;

3) utrzymywać policję komunalną, której skład i organizację określi miejscowa ustawa;

4) ściągać administracyjnie wszelkie pobory, podatki i opłaty na rzecz gminy przez specjalnych poborców miejskich;

5) ściągać administracyjnie pobory miejskie przez organa państwowe, o ile przez te organa ściąganie tych poborów jest ułatwione (naprzykład dodatki komunalne do państwowych podatków i opłat i t. p.);

6) zaciągać pożyczki, oraz wyjednywać odpowiednio do potrzeb miejskich należytej dotacji ze strony Państwa lub od wyższych jednostek samorządu terytorjalnego;

7) łączyć się z sąsiednimi gminami miejskimi lub wiejskimi dla wykonania pewnych wspólnych zadań (utrzymanie urządzeń użyteczności publicznej, odpowiednich sił fachowych i t. p.).

Tytuł IV.

O władzach gminy miejskiej.

Art. 19. Władzami gminy miejskiej są: Rada Miejska i Magistrat z wyborów, których skład i kompetencje przepisuje niniejsza ustawa.

DZIAŁ A.

Rada Miejska.

a) O składzie Rady Miejskiej i jej kompetencji.

Art. 20. Rada Miejska we wszystkich sprawach, należących do zakresu działania gminy jest organem uchwalodawczym i kontrolującym.

W powyższym zakresie rada miejska ma prawo inicjatywy w wydawaniu rozporządzeń obowiązujących.

Art. 21. Wybory do rad miejskich są powszechne, bez różnicy płci, tajne, bezpośrednie, równe i stosunkowe.

Każda gmina miejska stanowi jeden okrąg wyborczy.

Władzą wyborczą dla każdego okręgu wyborczego jest władza sądowa.

Art. 22. Członkami rady miejskiej są radni i członkowie Magistratu. Liczba radnych składa się z 12 do 120. Liczbę radnych w stosunku do liczby ludności w gminach miejskich określa oddzielna ordynacja wyborcza dla rad miejskich.

Art. 23. Do kompetencji rady miejskiej należą i podlegają jej uchwałom następujące sprawy:

- 1) ustanawianie zasad zarządu oraz sposobu użytkowania majątku gminy, zakładów i instytucji do niej należących lub przez nią zarządzanych, oraz ustanawianie opłat za korzystanie z tych instytucji i zakładów;
- 2) nabywanie i odstępowanie nieruchomości, obciążanie majątku gminy, przyjmowanie darowizn i zapisów, zaciąganie pożyczek, trwale lokowania kapitałów;
- 3) uchwalanie budżetu, oraz wydatków i dochodów nie objętych budżetem i dokonywanie w nim zmian;
- 4) uchwalanie podatków, opłat, oraz monopoli na rzecz gminy;
- 5) zamiana powinności naturalnych na pieniężne;
- 6) ustanawianie zasad umarzania należności miejskich w razie niemożności ściągnięcia;
- 7) uchwalanie etatów dla członków magistratu i pracowników miejskich;
- 8) ustanawianie taks za korzystanie w obrębie miasta z dorożek, tramwajów, wozów motorowych i konnych, oraz innych publicznych środków przewozowych;
- 9) zatwierdzanie ugód umarzających spory, dotyczące nieruchomości, w tem i przyzwalanie na odstąpienie od procesów;
- 10) ustalanie praw siedziby i przynależności;
- 11) nadawanie obywatelstwa honorowego;
- 12) uchwalanie zmian granic gmin;
- 13) zatwierdzanie planu regulacyjnego gminy, planu zabudowy i zmiany w tych planach;
- 14) uchwalanie regulaminów dla siebie, oraz komisji i komitetów radzieckich;

15) wybór prezydium rady, członków magistratu, komisji i t. d.

16) kontrola nad czynnościami zarządu miejskiego, sprawdzanie rachunków i t. d. i t. d. i t. d.

Art. 24. Rada miejska może powierzać zarówno uprzednie rozpatrywanie spraw, jak i ostateczne ich decydowanie komitetom specjalnym, złożonym z członków rady;

Art. 25. Rada miejska wybiera z grona członków rady większością głosów na czas swego urzędowania prezydium rady miejskiej, które składa się: z prezesa, jego zastępców, oraz sekretarza i jego zastępców;

Na pierwszym organizacyjnym posiedzeniu rady miejskiej przewodniczy ustępujący prezydent wzgl. burmistrz.

Art. 26. Prezes rady lub wyznaczony przez niego zastępca z grona członków Rady jest przewodniczącym wszelkich komisji radzieckich.

Art. 27. Posiedzenia rady miejskiej zwołuje jej prezes w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak, niż raz na miesiąc.

Na żądanie magistratu lub jednej czwartej części ogólnej liczby radnych prezes obowiązany jest zwołać radę z porządkiem obrad wskazanym przez żądających zebrania.

Art. 28. Posiedzenia rady są jawne. Na wniosek prezesa, magistratu lub przynajmniej $\frac{1}{4}$ części obecnych rada zwykłą większością uchwalić może posiedzenie tajne.

Art. 29. Prezes rady ma prawo usunąć z sali posiedzeń każdą osobę z publiczności, która zakłóca porządek, a w razie potrzeby zarządzić całkowite opróżnienie sali z publiczności.

Art. 30. Prezes rady czuwa nad porządkiem obrad i ma prawo usunąć z posiedzenia każdego radnego po dwukrotnym ostrzeżeniu; usunięcie na 2—5 posiedzeń, dokonywa się uchwałą zwykłej większości obecnych na wniosek prezesa rady.

Art. 31. Posiedzenia rady są prawomocne w obecności zwykłej większości ogólnej liczby członków rady, w tej liczbie prezesa wzgl. jego zastępcy.

Wszelkie uchwały rady miejskiej zapadają zwykłą większością głosów obecnych z wyjątkiem uchwały o zaciągnięciu pożyczek i aljenowaniu nieruchomości, do czego potrzebna jest większość $\frac{2}{3}$ głosów obecnych i $\frac{2}{3}$ ogólnej liczby członków Rady.

W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Art. 32. W razie gdyby posiedzenie nie odbyło się z powodu braku dostatecznej liczby członków rady, następne zwołane z tym samym porządkiem obrad jest ważne bez względu na liczbę obecnych.

Art. 33. Magistrat może w ciągu dwóch tygodni zażądać rewizji uchwał rady miejskiej. Zakwestjonowana uchwała rady miejskiej uważana jest za ostateczną, jeśli przyjętą zostanie na następnym posiedzeniu większością $\frac{2}{3}$ obecnych.

Art. 34. Głosowanie we wszystkich sprawach jest jawne. Na żądanie $\frac{1}{4}$ części obecnych może prezes zarządzić głosowanie

tajne lub imienne. W sprawach osobistych i przy wyborach głosowanie zawsze jest tajne.

Art. 35. Na posiedzeniach rady wyjaśnień w imieniu magistratu udzielają prezydent wzgl. burmistrz, ich zastępcy i ławnicy lub na ich zlecenie urzędnicy magistratu.

Członkowie magistratu mają prawo głosu poza kolejnością zapisanych do głosu.

Art. 36. Wszystkie uchwały rady miejskiej wpisuje się do urzędowej księgi uchwał, która winna być dostępna dla członków rady miejskiej.

Art. 37. Uchwały rady miejskiej winny być podane do wiadomości publicznej i na żądanie władzy nadzorczej dostarczone jej wraz z odpowiednimi załącznikami.

Art. 38. Uchwały rady miejskiej dotyczące spraw wymienionych w punkcie 2 i 4 art. 23 niniejszej ustawy wchodzi w życie w ciągu 30 dni od daty zakomunikowania ich władzy nadzorczej o ile ta ostatnia w ciągu tego czasu nie wyraziła umotywowanego sprzeciwu.

b) o członkach rady miejskiej.

Art. 39. Radni i ich zastępcy wybierani są na lat 3. Okres urzędowania rady miejskiej liczy się od dnia pierwszego posiedzenia rady miejskiej aż do wyborów nowej rady miejskiej.

Art. 40. Na miejsce radnego, który zmarł, ustąpił dobrowolnie lub został usunięty z rady wchodzi zastępca z odnośnej listy.

Radny wybrany na członka magistratu nie utraci swego mandatu radnego, aż do końca okresu urzędowania tej rady i na jego miejsce nie wchodzi zastępca.

Jeżeli w ciągu trwania okresu wyborczego wyczerpie się lista zastępców i rada miejska zmniejszy się o więcej niż 25% ogólnej liczby radnych, magistrat zgłasza wnioski do władz poprzednio przeprowadzających wybory o zarządzenie wyborów uzupełniających.

Art. 41. Radni w zasadzie pełnią swe czynności honorowo, jednakże mogą otrzymywać wynagrodzenie za czas spędzony na posiedzeniach rady i jej komisji, a to na mocy specjalnej uchwały rady miejskiej.

Art. 42. Radny nie może zajmować płatnej posady w magistracie. Pracownik miejski wybrany do rady miejskiej musi zrzec się swego stanowiska na czas urzędowania w radzie.

Art. 43. Członek rady miejskiej, który wszedł w jakiegokolwiek stosunki z gminą, jako przedsiębiorca, dostawca lub dzierżawca majątków miejskich nie może sprawować swego urzędu przez cały czas trwania stosunku prawnego i przez czas regulacji rachunków.

Art. 44. Członek rady w sprawach, w których jest zainteresowany materialnie, osobiście lub w osobach swoich krewnych pierwszych 3 stopni oraz powinowatych pierwszych 2-ch stopni nie może brać udziału czynnego ani w posiedzeniach rady ani w komisjach.

Art. 45. Członek rady za nieobecność na posiedzeniu rady, komisji lub komitetu bez podania przyczyn usprawiedliwiających, prócz straty ewen. wynagrodzenia ulega karze, uchwalonej przez radę miejską; również rada miejska może wyznaczyć kary dla członków rady miejskiej za niepunktualne przybywanie na zebrania rady, komisji i komitetów.

Art. 46. Członek rady miejskiej nieprzybywający w ciągu 3-ch miesięcy na posiedzenia bez usprawiedliwiającej przyczyny traci mandat, na mocy decyzji prezesa Rady.

Art. 47. Za czyn hańbiący rada miejska może usunąć członka rady większością $\frac{2}{3}$ głosów.

DZIAŁ B.

a) o składzie magistratu i jego kompetencjach.

Art. 48. Magistrat jest na terenie gminy miejskiej władzą wykonawczą i zarządzającą gminy, oraz w osobie swego przewodniczącego państwową władzą administracyjną.

W zakresie własnego działania gminy magistrat jest odpowiedzialny przed radą miejską.

Art. 49. Magistrat składa się z przewodniczącego, jego zastępców i ławników. Przewodniczący magistratu w miastach wydzielonych z województw nosi tytuł prezydenta, w miastach innych—burmistrza. Odpowiednio do tego zastępcy noszą tytuł wice-prezydentów i wice-burmistrzów. Liczbę wice-prezydentów i wice-burmistrzów, oraz ławników określa miejscowa ustawa. Jednak liczba wice-prezydentów nie może być mniejsza niż dwa, wice-burmistrzów—niż jeden, ławników zaś nie mniej niż 10% liczby radnych, przyczym ułamki przy tem obliczeniu przyjmuje się za jedynekę.

Art. 50. Radni wybierają członków magistratu na lat 3, względnie do końca kadencji rady miejskiej.

Członek Magistratu musi być obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej i mieć prawo bierne do rad miejskich.

Art. 51. Prezydent względnie burmistrz i ich zastępcy wybierani są absolutną większością głosów.

Głosowanie na ławników odbywa się na zasadach proporcjonalności.

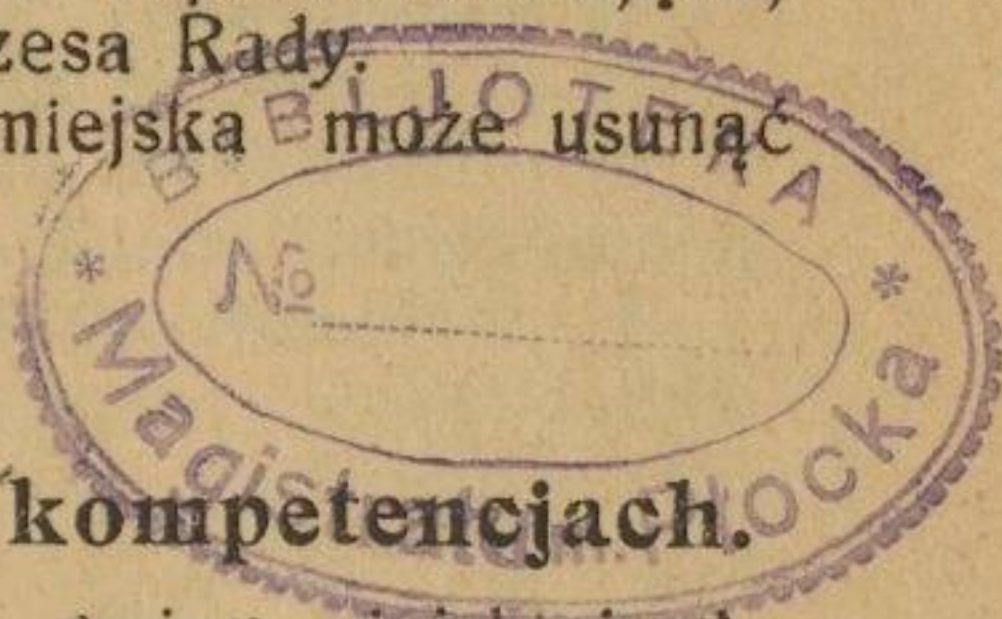
Art. 52. Przy dokonywaniu wyborów na ławników wybiera się jednocześnie i ich zastępców.

Zastępca wchodzi na miejsce ławnika w razie opróżnienia jego stanowiska.

Art. 53. W razie opróżnienia stanowiska przewodniczącego magistratu lub jego zastępców radni dokonywują wyboru uzupełniającego.

Członek Magistratu, wybrany w tym wypadku, urzęduje tylko do końca kadencji swego poprzednika.

Art. 54. Jeśli radni nie wybierają przewodniczącego lub innych członków magistratu, albo zwlekają z ich wyborem, władza

nadzorcza nakazuje dokonanie wyborów w ściśle oznaczonym terminie. O ile wybór i w tym wypadku nie dojdzie do skutku, władza nadzorcza mianuje na jeden rok komisarycznych członków magistratu i oznacza wysokość ich wynagrodzenia z funduszków miejskich.

Art. 55. Do kompetencji magistratu należy:

- a) jako władzy wykonawczej i zarządzającej gminy:
 - 1) wykonywanie uchwał rady miejskiej;
 - 2) zarządzanie majątkiem miejskim;
 - 3) prowadzenie przedsiębiorstw miejskich i nadzór nad przedsiębiorstwami miejskimi, pozostającymi pod zarządem własnym;
 - 4) układanie preliminarzy wpływów i wydatków, sprzedawanie obrachunków rocznych. Preliminarze muszą być przedstawione radzie miejskiej przed rozpoczęciem roku budżetowego, a sprawozdanie najpóźniej w ciągu 6-ciu miesięcy po zakończeniu roku budżetowego;
 - 5) zarządzanie dochodami i wydatkami gminy oraz rozkładanie podatków, powinności gminnych zgodnie z uchwałami i statutami rady miejskiej;
 - 6) przedstawianie gminy w sądach;
 - 7) mianowanie i zwalnianie pracowników miejskich oraz kontrola nad nimi;
 - 8) uchwalanie regulaminów dla siebie oraz dla swych komisji i organów wykonawczych;
 - 9) składanie sprawozdań radzie miejskiej ze swej działalności, z działalności swych organów i instytucji podległych;
 - 10) składanie radzie miejskiej wniosków z zakresu gospodarki gminnej;
 - 11) nakładanie kar administracyjnych w zakresie czynności własnych na podstawie statutu miejscowego i w zakresie działalności ogólnopństwowej na mocy ustaw sejmowych;
 - 12) wykonywanie czynności zleconych przez ustawy i odnośne władze państwowe na podstawie ustaw;
 - 13) wydawanie zezwoleń oraz koncesji na otwieranie zakładów przemysłowych i handlowych i na budowę domów.

W powyższym zakresie magistrat jest upoważniony przez ustawę niniejszą do reprezentowania miasta.

b) jako państwowej władzy administracyjnej na terenie gminy— wykonywanie wszelkich czynności przewidziane dla tych władz przez odpowiednie ustawy państwowe.

Art. 56. Magistrat rozpatruje wszystkie sprawy kolegialnie na posiedzeniach zamkniętych.

Magistrat może powierzać sprawy należące do jego kompetencji bądź poszczególnym swoim członkom, bądź powołanym przez siebie komisjom.

Przygotowanie swych decyzji oraz załatwianie poszczególnych spraw może magistrat również powierzać delegacjom, złożonym z powołanych przez siebie członków magistratu, z radnych, wybranych przez radę miejską, oraz członków gminy, których ko-

optują wspólnie członkowie delegacji z wyboru rady miejskiej i magistratu.

Art. 57. Posiedzenia Magistratu są prawomocne w obecności więcej niż połowy członków, w tej liczbie przewodniczącego względnie jego zastępcy.

Decyzje magistratu zapadają zwykłą większością głosów obecnych, w razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego.

Art. 58. Uchwały magistratu powinny być podawane do wiadomości rady miejskiej.

Art. 59. Dokumenty, stanowiące zobowiązanie gminy, podpisuje prezydent wzgl. burmistrz wraz z jednym z członków magistratu i opatruje je pieczęcią gminy.

Art. 60. Magistrat lub powołany przez niego urząd dyscyplinarny ma władzę dyscyplinarną nad pracownikami gminy i może wymierzać:

- 1) upomnienie,
- 2) nagane,
- 3) grzywnę, w wysokości uchwalonej przez radę miejską,
- 4) przeniesienie na urząd niższej kategorii
- i 5) usunięcie z urzędu.

Kary wymienione w punkcie 1, 2, i 3, wymierza prezydent wzgl. burmistrz lub jego zastępca.

b) O członkach Magistratu.

Art. 61. Członkowie magistratu otrzymują stałe wynagrodzenie z funduszków miejskich. Wysokość tego wynagrodzenia określa rada miejska.

Członkom magistratu przysługuje prawo do emerytury i innych przywilejów, nie mniejszych od tych, jakie są nadane urzędnikom gminy miejskiej.

Art. 62. Art. 45 niniejszej ustawy dotyczy członków magistratu w stosunku do jego posiedzeń.

c) o prezydencie wzgl. burmistrzu.

Art. 63. Prezydent wzgl. burmistrz jest kierownikiem magistratu i jego przedstawicielem i przewodniczy na posiedzeniach magistratu, w wypadkach niecierpiących zwłoki załatwia samodzielnie wszelkie czynności magistratu, wyjednywa już na najbliższym posiedzeniu magistratu zatwierdzenie swych czynności.

Art. 64. Prezydent wzgl. burmistrz lub wyznaczony przez niego członek magistratu jest przewodniczącym wszelkich komisji magistrackich.

Art. 65. Prezydent wzgl. burmistrz może powierzać załatwienie poszczególnych spraw z kompetencji magistratu wice-prezydentom wzgl. wice-burmistrzom lub innym członkom magistratu. Podział czynności między członkami magistratu dokonywa prezydent wzgl. burmistrz w porozumieniu z magistratem.

Wice-prezydent wzgl. wice-burmistrze i ławnicy są kierownikami odpowiednich wydziałów i odpowiedzialnymi przed prezydentem wzgl. burmistrzem.

Art. 66. Prezydent wzgl. burmistrz może zażądać rewizji uchwał magistratu.

Zakwestjonowana uchwała magistratu uważana jest za ostateczną, jeśli przyjęta zostanie na następnym posiedzeniu większością $\frac{2}{3}$ głosów.

Art. 67. Jeżeli prezydent wzgl. burmistrz chwilowo nie może pełnić swych czynności z powodu choroby lub nieobecności, wszystkie jego prawa i obowiązki przechodzą na jego zastępcę.

Urlopów prezydentowi wzgl. burmistrzowi udziela rada miejska, innym członkom magistratu—magistrat.

Art. 68. Prezydent wzgl. burmistrz jest przedstawicielem władzy państwowej na terenie gminy miejskiej, odpowiedzialnym w tym zakresie przed władzami państwowymi.

Art. 69. Prezydent wzgl. burmistrz jest urzędnikiem stanu cywilnego dla wszystkich mieszkańców.

Art. 70. Prezydent wzgl. burmistrz jest władzą nadzorczą dla cechów znajdujących się na terenie gminy miejskiej.

Tytuł V

O władzy nadzorczej.

Art. 71. Nadzór nad legalnością działalności gmin miejskich sprawują:

a) dla miast niewydziedzionych z województw—wydziały samorządu wojewódzkiego dla spraw miejskich, pod przewodnictwem wojewody;

b) dla miast wydzielonych z województw—Wydział Naczelnej Rady Samorządowej pod przewodnictwem Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 72. Od decyzji władzy nadzorczej służy odwołanie się w terminie 30 dni od daty otrzymania tej decyzji do Trybunału Sądu Administracyjnego

Art. 73. Do kompetencji władzy nadzorczej należy:

a) zatwierdzać uchwały zgodnie z art. 58 niniejszej ustawy;

b) wstawiać do budżetu gminy miejskiej obowiązującą gminę w myśl istniejących ustaw, wydatki, o ile rada miejska nie uczyni tego w czasie właściwym;

c) wykonywać na koszt gminy miejskiej te jej obowiązki ustawowe i pokrywać wydatki ze źródeł przez siebie wskazanych;

d) uchylać uchwały rady miejskiej obrażające obowiązujące ustawy;

e) prawo lustracji gminy miejskiej przez inspektorów samorządu wyższego stopnia.

Art. 74. Do obowiązków władzy nadzorczej należy:

a) wspierać gminy miejskie moralnie i materialnie, udzielać pomocy w tych zadaniach, które przekraczają możliwość jednostek samorządowych niższego stopnia;

b) współdziałać z gminą w wykonaniu zadań przez gminy miejskie i pobudzać te gminy do wykonania zadań samorządowych przez wskazanie odpowiednich sposobów i środków.

Art. 75. Rozwiązać radę miejską ma prawo Najwyższy Trybunał Sądu Administracyjnego na wniosek ministra Spraw Wewnętrznych. W wyjątkowym razie rada miejska może być zawieszona w swych czynnościach przez Ministra Spraw Wewnętrznych nie dłużej na trzy miesiące.

Art. 76. Złożenie z urzędu członków magistratu nastąpić może tylko na mocy orzeczenia Najwyższego Trybunału Sądu Administracyjnego.

Zawieszenie zaś w czynnościach członków magistratu może nastąpić na mocy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych nie dłużej nad trzy miesiące.

Art. 77. Rozwiązanie Rady Miejskiej skutkuje natychmiastowe ogłoszenie wyborów w ciągu 6-ciu tygodni od daty rozwiązania.

Przez ten czas spełnia swe obowiązki dawny magistrat, który w tym czasie spełnia wszystkie funkcje rady miejskiej spraw bieżących. Nabywać i zbywać nieruchomości, ani zaciągać w pożyczek—magistrat w tym czasie niema prawa.

Po ukonstytuowaniu się nowej rady miejskiej ustępujący magistrat oddaje wszystkie sprawy nowo-wybranemu magistratowi.

Art. 78. Skargi osób fizycznych i prawnych na uchwały i zarządzenia organów gminy miejskiej z zakresu stosunków prywatno—prawnych podlegają właściwości Sądów Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie zaś stosunków publiczno—prawnych winny być podawane do władz nadzorezych w drodze odpowiednich instancji.

Tytuł VI.

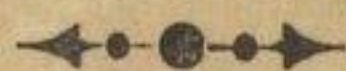
Postanowienie końcowe.

Art. 79. Ustawa o Samorządzie miejskim podlega rewizji co 10 lat.

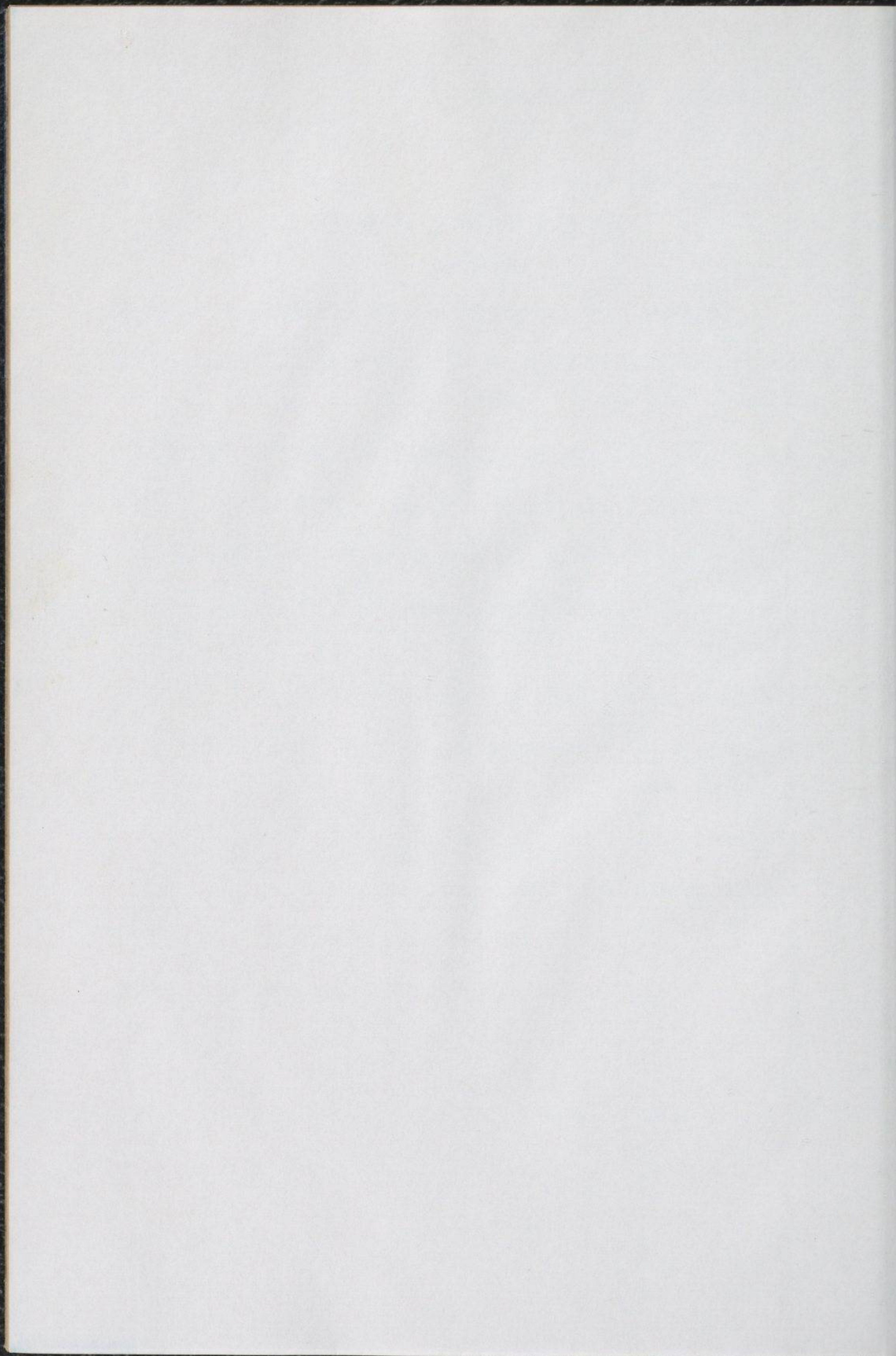
Art. 80 Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

SKOROWIDZ.

- TYTUŁ I. Gmina miejska i jej granice. art. 1—art. 6.
- TYTUŁ II. O prawach i obowiązkach mieszkańców gminy.
art. 7—art. 14.
- TYTUŁ III. O zakresie działania gminy miejskiej. art. 15—art. 18.
- TYTUŁ IV. O władzach gminy miejskiej art. 19—art. 70.
- „ DZIAŁ A. Rada miejska art. 20—art. 47.
- „ „ a) o składzie Rady Miejskiej i jej kompetencji.
art. 20—art. 38.
- „ „ b) o członkach Rady Miejskiej. art. 39—art. 47.
- „ DZIAŁ B. a) o składzie Magistratu i jego kompetencjach.
art. 48—art. 60.
- „ „ b) o członkach Magistratu. art. 61—art. 62.
- „ „ c) o prezydencie wzgl. burmistrzu. art. 63—art. 70.
- TYTUŁ V. O władzy nadzorczej. art. 71—art. 78.
- TYTUŁ VI. Postanowienie końcowe. art. 79—art. 80.

320523
